

19de zondag door jaar B

Joh. 6, 41-51

Alle 4 de evangelisten vertellen het wonder van de broodvermenigvuldiging, waar het Evangelie van vandaag op doorborduurt. Maar elke evangelist heeft er zo zijn eigen visie op. Voor de zgn. synoptici, Mattheus, Marcus en Lucas, is dat wonder het teken dat Jezus het opneemt voor mensen in nood: de mensen hebben honger. Johannes ziet het echter anders: het gaat over veel meer dan over hongerige mensen die geholpen moeten worden. Het gaat over Jezus die zichzelf openbaart en toont wie Hij is. Hij is Gever en Brood tegelijk. En daarmee legt Johannes een heel sterke verbinding met het Laatste Avondmaal, waar we ongeveer dezelfde woorden horen: "Dit is mijn Lichaam".

In het stukje uit de broodrede wat we vandaag hoorden, verwijst Jezus naar het manna in de woestijn bij de uittocht uit Egypte. Toen ze dat manna voor het eerst zagen, vroegen de Joden: "Wat is dit voor brood?" Die vraag zou hier natuurlijk nog veel meer op haar plaats zijn. Want hetgeen Jezus vandaag zegt en geeft is de voorsmaak van het uiteindelijke brood: zijn Lichaam.

Net zoals destijds het verhaal van het manna zich in de woestijn afspeelde, speelt het Evangelie van vandaag zich ook af op een eenzame plaats. Waarom? Omdat, als al het andere u ontbreekt, ge pas echt leert vertrouwen op God alleen. Dat merkt ge vaak bij mensen. Zolang het hun voor de wind gaat hebben ze afleiding genoeg: hun werk, hun relaties, hun geld en vakanties enz. Maar eigenlijk is dat allemaal maar surrogaat, zijn het nepmiddeltjes. Voor de diepste honger van een mens is er maar één oplossing, en dat is God.

Dat zegt Jezus ook met zoveel woorden: "Ik ben het brood dat uit de hemel is neergedaald". Dat is nogal sterke taal, en bij ieder sterk woord wat God sprak heeft het volk gemopperd. Ook vandaag. Van het manna in de woestijn wisten de Joden niet waar het vandaan kwam. Maar van Jezus weten ze het maar al te goed: "Dat is toch de zoon van Jozef, en kennen wij zijn vader en moeder niet? Hoe kan Hij dan zeggen: Ik ben uit de hemel neergedaald?"

Eigenlijk komt Johannes hier weer bij het centrale punt van zijn Evangelie: "Het Woord is vlees geworden". En het probleem is: de mensen geloofden dat niet. Alles aan Jezus, zijn afkomst en verschijning, was zo gewoon. Zijn einde zal nog banaler zijn: Hij sterft op het kruis tussen twee rovers. En dus geloven de meesten Hem niet en gaan mopperen.

Laat ons de stap maar eens zetten van hetgeen Jezus vandaag zegt naar de Eucharistie, de Mis, de Communie. Want daar doelt Hij uiteindelijk op: dat de Communie die wij ontvangen brood is dat uit de hemel neerdaalt, dat het zijn vlees is, zijn Lichaam, dat Hij het zelf is die bij ons komt en onze diepste honger stilt. En net zoals in het Evangelie vandaag, geeft ook dat aanleiding tot discussie.

Hoe reageert Jezus daarop? Hij gaat niet bekvechten met de Joden: dat lost toch niets op. Geloof is immers niet zozeer een act van het verstand, maar vooral een

daad van het hart. Hij gaat het ook niet afzwakken om het uit te leggen of begrijpelijk te maken, in het genre van: “het is bedoeld als beeldspraak”. Nee, het is geen beeldspraak: het is letterlijk zo bedoeld. Op het einde van het Evangelie heeft Jezus het zelfs over “mijn vlees”. Hij zegt het dus rauw. Om dat te kunnen vatten hebt ge een blik nodig die door de voorgrond heen kan kijken: ge moet kijken met de ogen van het geloof, en dat zijn ogen die alleen God kan geven.

De Joden mopperden want alles aan Jezus lijkt zo gewoon, zoals ook alles aan de Eucharistie zo gewoon lijkt. Dat is als het ware het dode punt waar we overheen moeten komen: leren dat de ogen van ons hoofd en ons verstand lang niet alles laten zien en begrijpen wat hier gebeurt. Want eens dat gebeurd is, ontdekt ge inderdaad dat brood waarvan ge nooit meer honger zult krijgen, simpelweg omdat God dan uw diepste honger gestild heeft; dan ontdekt ge dat brood wat (met een oud woord) de teerspijs is op weg naar de eeuwigheid; dan ontdekt ge dat dit brood meer is dan een sterk teken of een symbool: het is Christus zelf die bij ons komt. Hij in ons en wij in Hem. Als dat inzicht er is, stopt ook automatisch het gemopper: dan gaan we over in stilzwijgen en aanbidding. En misschien is dat wel de stap die we de komende tijd dringend moeten gaan zetten als Kerk, als parochie om te overleven: met meer geloof ons laten voeden met zijn Lichaam. Amen.

Johan Goris, pastoor